

НАРОДНА ПРОСВЪТА

Органъ на Народните читалища въ Варненски окръгъ.

Брой	ГОДИШЕНЪ АБОНАМЕНТЪ:	ИЗЛИЗА НАЙ-МАЛКО	Редакторъ: Стефанъ Савовъ	Брой
2 лв.	За читалища и общ. управления — 40 лв. За читалищни членове и други — 20 лв.	ЕДИНЪ ПЪТЪ ВЪ МЕСЕЦА.	улица „Шипка“ 25 — Варна.	2 лв.

Читалищната сбирка въ Варна.

Презъ м. Май ще се състои въ Варна. редовната окръжна годишна сбирка на Съюза на Народните читалища.

Дейци отъ всички читалища на Варненски окръгъ ще се събератъ, за да си дадатъ отчетъ за извършеното презъ изтеклия читалищенъ сезонъ и да почерпятъ поука и куражъ за по-нататъшната своя работа.

Само преди 4 години се образува Варненския Читалищенъ Съюзъ отъ представителитъ на нѣколко читалища. Но въ този късъ срокъ той успѣ да се оформи и заздраве и днесъ обединява вече 100 читалища съ повече отъ 6,000 членове и представлява здрава организация съ ясно начертани просвѣтно-културни цели и задачи. Но въренъ залогъ за неговото бъдеще не е многобройността на неговитъ членове, а голѣмата жажда за просвѣта у

народа и дълбокото съзнание у всички мислящи и добри българи, че народните читалища, които се превъплотяватъ вече въ Народни Университети, сж на правъ пътъ въ борбата си за умственото, духовно и стопанско издигане на нашия народъ.

Читалищата иматъ срещу себе си най-страшния и най-пакостния врагъ на българския народъ — невежеството.

Непоклоними като че ли стоятъ тъмнитъ сили на това невежеството, несъкрушими сж на гледъ неговитъ крепости, но въ тази борба, все пакъ просвѣтителната читалищна идея ще победи.

И денятъ, когато ще можемъ да си кажемъ, че невежеството у насъ е победено, ще бжде най-светлата дата въ историята не само на народните читалища, а на цѣлия български народъ.

Д-ръ Ан. Янакиевъ — Ветер. лекаръ

Алкохолното зло въ селата.

(Статията е извадка отъ рефератъ).

Здравето е най-ценното благо на човѣка, чрезъ личното и семейно здраве се отива къмъ народното здраве. То е щастие, силата и бждашето на всѣки народъ, семейство и отдѣлна личностъ. Въ своето непосредствено чувство на живота, нашиятъ народъ съ своята житейска иждрица, е прозрялъ и доловилъ тази истина и я изразилъ въ много пословици. „Здравето е пари. „Богъ здраве да дава“, „отъ здраве по-добро нѣма“ и т. н. Но това понятие, народно здраве, не трѣбва да се разбира само физическо здраве, но и душевно; едно пълно хармонично съчетание на здраво тѣло съ здрава душа, което съчетание да даде личности пропити съ високо нравствено съзнание; които сж длъжни да се вслушватъ въ гласа на съвестта, да изпитватъ отвръщение къмъ злото и насилието, къмъ низкото и животинското въ човѣка, а да отправятъ своитъ помисли и действия само къмъ нравственото и възвишенното. Такава трѣбва да бжде вишата целъ на личността въ живота. За жалостъ обаче, не всѣкога съзнавана, а още по-малко проследвана.

Нашия народъ отъ своето обединение като държава, не веднажъ е изпадалъ въ грѣшки, заблуди и эле, търде эле съ лихвитъ е изплащалъ своитъ грѣшки. Но тъкмо въ тия моменти презъ които отъ настъпилитъ бедствия народното съществуване е застрашено, появява се отрезвление, търсятъ се и се сочатъ причинитъ, просвѣтва истината, разсейватъ се заблудитъ и народния орга-

низъмъ се подава на лекуване и оздравяване.

Следъ войнитъ нашия народъ наново преживява силно болезнено състояние, за което най-близкитъ до народната болка хора: родителитъ, общественицитъ, учителитъ и др. сж силно загражени. Индивидътъ, семейството и народа се израждатъ. Общъ повикъ: посочетъ причинитъ, премахнете злото и спасете народа. Но за жалостъ злото е многогласно, многообразно, но не и непобедимо, може да се води съ него борба, съ пълна въра въ побѣдата и тая борба е вече подета. Народнитъ читалища въ селата, чийто първи ратници сж народнитъ учители и мѣстни общественици, развиватъ борчески своята народополезна дейностъ. Просвѣтата на народа е и трѣбва да бжде началото и сжщността за всѣка дейностъ между народа. Но паралелно съ развиващата се просвѣта, крайно необходимо е на селското население да се посочатъ и опасноститъ отъ настѣпващото алкохолно зло, което незабелязано задушавя и трови личното и семейно здраве на селата.

Извѣстно е, че следъ голѣми народни бедствия, като войни, земетръси, граждански борби и др. се появява и масовия алкохолизъмъ.

Широкото разпространение, употребата на спиртни напитки отъ населението, се обяснява съ тежкитъ икономически страдания и мизерията физическа и духовна, които войнитъ донесоха.

Подъ алкохолизъмъ се разбиратъ, всички злини причинени отъ употребата на спиртни питиета, които съдържатъ алкохолъ. Спиртнитъ питиета и самия алкохолъ се получаватъ при ферментацията на захаритъ, които се съдържатъ въ овощията: грозде, сливи, ябълки и др., въ за-

харниата трѣстика, цвеклото и пр. Алкохола вкаранъ въ тѣлото на човѣка, чрезъ различнитъ питиета; вино, ракия, коняци и др. не може да се използва за храна отъ клетките, а действа върху тѣхъ като силна отрова, понеже жадно поглъща необходимата за функционирането на клеткитъ вода и съ това парализира дейността имъ.

Нѣма почти органъ въ човѣческото тѣло които да не заболѣе, или да не стане по-разположенъ къмъ заболявания при употребата на алкохола: катаръ на стомаха, чернодробната цирроза, склероза на бѣбрецитъ и по всички кръвоносни съдове, разширение на сърдцето и други заболявания сж последицие най-вече отъ употребата на алкохола. Най-после не може да се отрече, че стомашния катаръ и ракъ въ стомаха растъ на едно дърво и че ракъ по-често може да се развие тамъ, кждето лигавата ципа е болна отколкото върху здрава лигавица. Една отъ главнитъ причини за широко разпространение на стомашнитъ болести, особено между сѣлското население се дължи, на употребяванитъ силни ракии на празенъ стомахъ, за отваряне на апетитъ. Българската майка захранва детето си кърмаче съ хлѣбъ напоенъ въ вино. Когато детето много плаче, майка му за да го успокой, дава му да пие ракия; дѣтето упоено заспива и не плаче. Алкохола чрезъ млѣкото на майката която употребява спиртни питиета, преминава въ стомаха на малкото кърмаче — дѣте и то преди още да е вкусило капка вино е станало единъ отровенъ алкохоликъ. Това преминаване на алкохола отъ храната чрезъ кръвта въ млѣкото е потвърдено съ опити; дойки крави и кози нахранени съ останки (прѣщинитъ) отъ бирената и спиртна индустрии, следъ четвъртъ часъ отъ нахранването е доказано присѣстването на алкохола въ млѣкото.

Голѣмото алкохолно зло което обхваща и задушва населението у насъ се крие въ вкорененитъ предразсѣдци и обичаи, да се пие по навикъ. Пие се и безъ желание за пиене, за да не останемъ назадъ отъ другитъ и за да не се отделимъ отъ компанията. Сливовата ракия особено въ балканскитъ мѣста се пие вмѣсто вода. Нашиятъ селянинъ вѣрва, че съ чашка ракия ще подкрепи силитъ си при работа и че ще сгрѣе тѣлото си презъ студената зима, а при болка, че ще я успокой съ ракия. У насъ се пие „наздраве“, за да се подкопае здравето, пие се при раждане на децата, при венчаване на младитъ, при смъртъ, при скърби и радости за утѣха и забравя. Това ужасно се отразява върху народното здраве, тъй като алкохола действа пагубно и то най-много върху децата.

Алкохола джикейки се въ кръвта, следъ като е повредилъ и разрушилъ всички най-важни органи на тѣлото, напада и самитъ кръвни тѣлаца. Бѣлитъ кръвни тѣлаца (войската на организма) отпаднали подъ влиянието на алкохола, въ своята нападателна способностъ противъ микробитъ на болеститъ, не могатъ да запазятъ тѣлото, а най-главното бѣлитъ дро-

bove отъ туберкулознитъ бацили; и така пиячитъ ставатъ първи плячка на най-разпространителната болестъ (отхиката) „туберкулозата“. Съ право може да се каже, че всичко което алкохола самъ не може да убие — доубива го туберкулозата.

Следъ казаното до тукъ върху алкохолизма изобщо, да видимъ сега, кои сж неговитъ главни причини, сжщо какви мѣрки трѣбва да се взематъ за ограничението му.

Нашата страна е земеделска и облагодетелствувана отъ природата въ много отношения. У насъ се ражда всичко необходимо за щастливъ и охолентъ животъ, на единъ извънредно трудолюбивъ народъ като нашия. Жито и всички други зърнени храни, най-доброкачествени овощия и грозде отъ различни сортове, виреятъ въ нашата благодатна страна. Но по липса на достатъчно пазаръ и по липса на съответни фабрики, кждето отъ овощията и гроздето да се приготвятъ свѣтини и питателни храни за народа, то по-голѣмата частъ отъ тия храни се преобрѣщатъ въ спиртни питиета, за да тровимъ организма си и да понижаваме социалната и морална стойностъ на народа. Всички тия спиртни питиета обезателно се изпиватъ и то въ кратко време, защото износъ нѣма, а и самитъ получени по примитивенъ начинъ и при липса на уреди и мѣсто за запазването имъ, не могатъ да се задържатъ за идната година.

Явно е, че у насъ болшинството пиятъ, за да си подкопаятъ здравето, да си разсипятъ състоянието, да си разстроятъ семейството и да се отслабва нацията. И поради това, употребата на спиртнитъ питиета, особено отъ селското население, при нашитъ икономически условия и при вкорененитъ предразсѣдци и обичаи, трѣбва да се употребятъ всички възможни средства, за да се ограничи и премахне.

Крайно необходимо е да се направи следното:

- 1) Хигиенично и специално анти-алкохолно възпитание за ученици и младежи въ училищата.
- 2) Образоване комитети въ селата за запазване децата отъ алкохола и туберкулозата;
- 3) Ограничение числото на кръчмитъ до минимумъ, а въ селата пълното имъ премахване, чрезъ специаленъ за цѣлтъ законъ;
- 4) Поощрение и обучение населението къмъ консервиране, по единъ рационаленъ начинъ, овощия: сушени сливи, консерви и др;
- 5) Организиране на стопанитъ въ кооперации за търсене вътрешенъ и външенъ пазаръ, за пласментъ на полученитъ храни.

Хигиенната просвѣта между населението трѣбва да стане основа за всѣка противоалкохолна борба, защото всѣкакви забрани съ законъ, безъ предварително просвѣтено население, може да даде много лоши резултати, като усили контрабандата съ много по-опасни за здравето, алкохолни и отровни вещества. Тогава народа самъ ще си наложми сухия режимъ и на мѣстото на кръчмитъ ще издигне фараове на просвѣтата и трезвостта — читалищата.

Д-ръ Н. Станчев—Н.-Загора.

Търсете при раждането акушарката винаги.

Радостта на семейството сж здравите деца. Съпрузи, които сж годни да раждат дъца и имат що годъ условия да ги отглеждат, правят престъпление, ако отблъват раждането на деца. Модно е сега да нѣмаме дъца. Особено просвѣтитѣ, надаренитѣ съ добри качества хора, трѣбва да имат дъца, които ще бждат бждаци учени, бждаци гении на нашата страна. Напротивъ, всички душевно болни, престѣпни типове, съ лоши наследствени качества, изродени, сифилистични, туберколожни, пияници, убийци и пр. не бива да имат дъца, които само ще увеличават долнокачественитѣ членове на родината. Въ Америка и други културни страни се създават законоположения въ това направление, като се отнеме възможността на такива индивиди да се размножават.

При днешнитѣ тежки материални условия, може едно срдѣно семейство да отгледа 3 деца. При наличиността на толкова заболѣвания често пѣти измират дъцата и ако е само едно дѣтето, семейството остава безъ своята радост и надежда.

Дѣтето го грози опасност още отъ времето на зачеването. Бремената жена трѣбва да спазва особени условия, за да се запази отъ опасното и съ лоши послѣствия помѣтане, което напоследѣтъ въ градове и села взема застрашителни размѣри. То почна да се предизвиква много често изкуствено. Новия законъ за народното здраве се мжи да урегулира тази аномалия и налага тежки наказания за всѣко изкуствено помѣтане. Пиенето спиртни питиета отъ бремена жена е престѣпно, сжщо и отъ кърмачката. Яденето на много месна храна (белтъчна) е тоже вредно.

Но най-опасното време за детето си остава пакъ раждането. Очакваната съ трепетъ рожба, често пѣти, благодарение невежеството на майката, на домашнитѣ и на бабитѣ загива тѣкмо когато почва своя животъ. Има неправилни положения на дѣтето въ майчината утроба, съ които може да се справи само лѣкаря и акушарката и които могат да причинятъ смъртта и на майката и на дѣтето, когато акуширатъ прости баби. Това, което е много лѣсна работа за опитния, става причина за бързата смъртъ въ ржцетѣ на невежествения. Въ селата се случаватъ страшни работи. Дърпатъ баби, дърпатъ домашнитѣ, най-после викатъ

и овчаря — нали и той е единъ отъ главнитѣ акушери въ село, дърпа и той съ разни куки до като уморятъ детето, а често и майката. Имало е случаи да се дърпа дете съ куката на кантаря и да станатъ грозни разкъсвания на дѣтороднитѣ на нещастната родилка. Единъ овчаръ веднажъ отрѣзва спусната ржчица на дѣтето въ едно неправилно положение за да не пречела на раждането. Опасността специално за майката при ображдането отъ прости баби е заразата, която се пренася въ матката и причинява страшната болестъ — *родилна треска*, отъ която умиратъ много жени въ България, въпреки напредѣка на науката въ тази областъ. Акушарката взема всички мѣрки за да запази идеална чистотата, като употребява преварена вода, чисти инструменти и памуци, измити ржце и пр., а сжщо и едно нещо манипулиране за да не се появи опасната родилна треска. Често пѣти настѣпватъ много опасни кръвоизлияния, на които бабата ще е една проста зрителка, до като издѣгне родилката, безъ да може нещо да подпомогне. Опасността на дѣтето отъ бабитѣ е тоже голѣма. При закѣснѣли и трудни раздания се ражда често пѣти детето задушено и само акушарката или лѣкаря сж въ състояние да го съживятъ. Бабата ще каже „Богъ да го прости, такъвъ му билъ късметъ“ и ще го зарови. Колко дѣца биха останали живи при едно изкуствено дишане, което трѣбва да се направи въ такива случаи! Една болестъ, която покосява у насъ много новородени е *тетануса* наречена отъ простолудното още чиликляма или чейне. Тази болестъ се появява къмъ 7—8 день. Обичай е въ много села да се отрѣзва пѣпната връвъ съ сѣрпа или съ ножчето, което виси на връвъ на бабата. Превръзва се съ какви да е конци и заразата съ тетануса е готова. Дѣтето къмъ 7-ия день почва мжчно да суче, има висока температура, схваща му се устата и врата, почва да има гърчове и ва 2—3 дни умира, безъ да може и лѣкаря да му помогне. Често пѣти и мръсното корито за къпане и парцалитѣ съ които се поива детето е причина за тази зараза на пѣпната раничка. Акушарката никога не допуща тетануса, защото тя има йодъ и спиртъ за дезинфекция, отрѣзва пѣпна съ изварена ножичка и обръща голѣмо внимание на чистотата. Първитѣ заболѣвания на новороденото сж обикновено отъ невежественитѣ наставления на бабитѣ, които допущатъ едно неправилно кърмене и отглеждане. Родилката пие вино за да добие много млѣко, което е една голѣма заблуда и грѣ-

шка и дѣцата почти винаги се разболяватъ или разстройватъ. Върховна нужда за всѣко село е да си има акушерка и не бива да се подлага вече българската жена и дѣте на такива голѣми опасности въ ржцетѣ на прости баби. Просвѣтата и науката само носятъ спасение и радости.

Д-ръ П. Д. Скорчевъ

Опасни ли сж за здравето глинениѣ сждове.

Вредъ у насъ, особено въ селата, се употребяватъ глинени сждове — паницы, тасове стракини, говечи, гърнета, делви, стомни.

Ний си правимъ въ тѣхъ туршии, крушеница, грозденица; въ тѣхъ поставяме кисели ястия, салати, кисело млѣко и много други. Съ една дума у нашия народъ глинениѣ сждове сж въ широка и разнородна употреба.

Въ повечето случаи тѣзи глинени сждове биватъ глечосани за да не пропускатъ течности.

Ала тѣкмо въ глечѣта е голѣмата опасностъ за здравето, съ която е свързана употребата на глинени сждови.

Защото нашитѣ грънчари си служатъ за глечосване почти единствено съ оловенъ окисъ (литаргирумъ, мюрдесенкъ), който е една твърде лоша и коварна отрова.

Мюрдесенкъ се продава у насъ по бакалитѣ въ видъ на тежки желтави или червеникави каменоподобни буци съ свѣтливи луспици. Грънчаритѣ го счукватъ на прахъ (една много вредна работа за работника!) и или въ този видъ се посипва върху готовитѣ за глечосване сждове, или пѣкъ се приготвя отъ него сиропъ, съ който тѣ се обливатъ и следъ това се поставятъ въ пещъ. Въ пещѣта оловниятъ окисъ се съединява съ алуминиевитѣ и силициевитѣ съставни части на глината и при високата температура се образува оловно-алуминиевъ силикатъ, който покрива глинения сждъ съ една гладка и непроницава стѣклена обвивка. Ала за да се получи едно истинско неразтворимо оловно стѣкло потребна е твърде висока температура и редица други условия, за които нашитѣ грънчарски пещи не сж нагодени. За това глечѣта на нашитѣ глинени сждове е сурова и лесно разтворима въ оцетъ и други органични киселини, каквито се на-

1) Мюрдесенкъ е персийска дума и значи „смирненъ камъкъ“, защото е отровенъ. На нѣмски той се нарича *блай-глетте*, т. е. оловна глечъ, отдето сме заели думата глечъ.

миратъ въ много наши хранителни продукти. Тази сурова оловна глечъ се разтваря въ разнитѣ кисели туршии, крушеници, грозденици, въ съдържатѣ киселини маджунѣ, петмези, мармелади, сладка, въ разнитѣ салати и всички ония кисели ястия, които се поставятъ въ глечосани сждове — и тѣзи храни ставатъ отровни.

Че наистина нашитѣ глечосани сждове въ по-голѣмата си частъ сж опасни за здравето явяства отъ химическитѣ анализи направени въ тукашната бактериологическа и противобѣсна станция на глечосани сждове отъ разнородно производство. Повече отъ половината отъ тия сждове, а именно 60% се оказаха обработени съ отровна, сурова оловна глечъ, лесно разтворима въ киселини.

Особено опасна е употребата на нови още неупотребявани глечосани сждове, понеже отъ тѣхната още неизтощена глечъ преминава въ киселитѣ храни по-голѣмо количество отровни оловни соли. Въ такива случаи могатъ да последватъ остри оловни отравяния съ повдигане, лигочечение, повръщане, болки въ стомаха, гърчения и др. Ала въ повечето случаи отравянията дължими на глечосани глинени сждове ставатъ бавно, незабелязано, защото тия оловни отрови се поглѣщатъ продължително време и то въ твърде малки количества. Тия хронични отравяния съ олово сж много коварни и опасни заболѣвания и тѣхната истинска причина често остава не-открита. Отравениятъ почва да губи апетитъ, да слабѣе и бледнѣе, устата му се разраняватъ, венцитѣ посиняватъ и по тѣхъ се появява сивъ ржбецъ. Зачестяватъ повдигания, болки въ стомаха, треперения и омършавявания, невралгии, парализи и много други болестни прояви, които не е тукъ мѣстото да изброявамъ.

Ето защо въпросътъ за лошо глечосанитѣ сждове е отъ голѣмо значение за народното ни здраве. За това той е внесенъ за проучване въ окръжния хигиенически съветъ за да се взематъ мѣрки срещу това зло.

За сега, знаейки зловредността на глечосанитѣ глинени сждове, всѣкому остава самъ да ограничи тѣхната употреба. Както видѣхме, особено опасни сж новитѣ глечосани сждове. За да намалимъ тѣхната голѣма отровностъ препорѣчва се, преди да си служимъ съ тѣхъ, да се напълнятъ съ силенъ оцетъ, който да се свари въ тѣхъ, да се остави да престои едно денонощие и после да се изхвърли: въ оцета ще преминатъ повечето оловни соли и глечѣта въ голѣма степенъ ще се обезвреди.

На край нека спомена и за единъ

Пази Боже слѣпо да прогледа.

Синътъ служеше въ едно отъ чуждестраннитѣ агентства въ Цариградъ. Бащата, дѣдо Петко Бѣлокрѣвчанина, живѣеше въ едно село въ Северна България; ако и старъ, неполята го нудѣше да пори съ ралото гърдитѣ на майка България, за да поддържа бабичката си и своето бедно, жалко съществуване.

Синътъ Христофоръ Бѣлокрѣвски бѣше едно време сополово, одърпано, зацапано хлапе, което се валише въ нечистотитѣ на селското купище. Единъ консулъ мина презъ тѣхното село въ този день, когато съвършено случайно детето бѣше изхлпано: изхлпано бѣше, защото прасето, като излѣзло изъ обраслата локва, детето се е спуснало къмъ него, хаанало го съ една ржка за ухото, съ друга за четината и испало непременно да го възседне: да го яхне не могло, но успѣло да налепи на кѣлчищената си ризка всичкитѣ хубости, които прасето е могло да понесе отъ гнилото блато. Тогава чакъ майка му се надумила, че детето има нужда отъ кѣпане и следъ като му стоварва десетина оки бой на гърба, турнала го въ коритото, съ ризката

заедно: първата вода се превръща на боза, втората на непрозрачна мжтилка, че третя, че четвърта, та чакъ петата вода се избистря и изнея. Изкача едно чистичко, червено-орикичко, хубавичко, бѣло-червено момченце, съ живи хитри очички. Сѣди хубавецътъ въ натура срещу огъня, сѣди и майка му отстрана и му суши ризката. Хемъ я суши, хемъ поглежда чедото си и май-май, че се съмнява дали е туй нейното чедо, дали не е. Облича му ризката и го завежда да се припече на слѣнце и да му изпощи главичката. Свършва и тази операция, причесва му косата и башъ въ тая минута зачуваатъ се звънци; отъ завод изкоква единъ фаетонъ и спира до тѣхната ижда, на кръчмата. Консула.

— Хайде мама, иди сега при оня чичо — учеше майката чедото си — иди при него и му кажи: „Чичо, дай петъ пари.“

И отиде момченцето. Консултътъ бѣше извадилъ отъ чантата си закуски и си подкрепяваше силитѣ. Детето се изправи недалечъ отъ масата и като захпа прѣстъ, слѣдѣше хапкитѣ на пѣтника и подсмърчаше. Консултътъ го забележи

и зачудено впери очи въ него — за пръвъ пѣтъ му се падаше случай на срещне такова чисто дете изъ нашитѣ села, чисто и хубавичко. То хубавички ги има много, но не личатъ чертитѣ имъ подъ нечистотитѣ, които покриватъ цѣлото имъ тѣло.

— Чичо, дай петъ пари! — каза детето и веднага засрамено си наведе и извъртъ главата съ захпанъ прѣстъ.

Гавазинътъ обясни на консула, че детето иска петъ пари.

— Защо ти сж петъ пари? — попита гавазинътъ по поржчка на консула.

Но детето бѣ научено само да поиска пари, не бѣ му казала майката, защо му сж пари и вмѣсто отговоръ, то повтори:

— Чичо, дай петъ пари! — и пакъ се засрами.

— Какъ ти е името? какъ те викатъ? — попитаха детето.

— Ристу! — отговори то.

Гавазинътъ обясни, че името на детето е Христо.

Дали по нѣкои частни, семейни обстоятелства, дали по племенна симпатия (консултътъ бѣше славянинъ) — кой знай, но той усѣти едно влѣчение, смѣсено съ жалостъ, къмъ туй хубавичко, бедно българче и въ нѣколко минути въ ума му се роди една блага идея; роди се, разви се и израсти въ цѣлъ планъ: да вземе

съ себе си и да възпита това дете. Гавазинътъ повика майка му, майката повика баща му и се почнаха преговоритѣ. Цѣлъ часъ се продължаваха увещанията. Дойде и кметътъ, дойдоха и други селени; почнаха и тѣ да придумватъ родителитѣ и найсетне съ черпня, съ слзи, убедиха ги да дадатъ чедото си на консула, „да се изучи, да стане човѣкъ, та да видятъ и тѣ спокой на стари години“.

Седна консултътъ въ фаетона, намѣсти при себе си малкото селянче, зави го въ единъ шалъ; трепнаха конетѣ, дрънаха звънциѣ и въ единъ облакъ прахъ изчезнаха пѣтницитѣ...

Консултътъ не прати Христа веднага въ странство, защото не искаше да го отрѣгне отъ родната му почва, а го остави цѣли петъ години въ българско училище. Отъ време на време той го караше да пише на родителитѣ си, а заедно съ писмото притуряше и по нѣщо армуганецъ. Облече Христо красива униформа съ златни копчета, фотографира се и изпрати боядисанъ портретъ на родителитѣ си. То бѣше радостъ, то бѣше гордостъ за тия бедни селени да гледатъ, да целуватъ този портретъ да го сочатъ на който мине замине...

Христо се подписваше отпърво въ писмата си: „Башъ покоренъ синъ“

твърде вреден навик по селата. Когато на пролът крушеницата почва да възниква, населението употребява мюрдесенк за да я подследи: дъното на паницата се натърква в тоя „смъртен камък“, чинто парченца образуват съ киселинитъ на крушеницата т. нар. оловна захар. Тя й придава резлив и сладък вкус, но я прави и крайно вредна, особено за децата.

За състоянието и дейността на нашитъ читалища презъ 1928 год.

1) Читалище „ПРОСВѢТА“ въ с. Сарж-гьолъ.

Членове 25. Приходи 7749 лева. Разходи 7745 лв. Устроени сказки по история, хигиена и други 7. Набавени книги презъ 1928 г. 200 тома. Всичко разполага съ книги 420 тома.

2) Читалище „НАДЕЖДА“ въ с. Градинарово.

Членове 107. Приходи 25349 лева. Разходи 2148 лв. Отдѣлени отъ приходитъ за фондъ „Читалищно здание“ 23201 лева. Устроени сказки отъ стопански и общъ характеръ 12. Всичко разполага съ книги 333 тома. Читалището е оземлено отъ фонда Т. З. С. съ 40 декара земя.

3) Читалище „ОТЕЦЪ ПАИСИЙ“ въ с. Комарево.

Членове 40. Приходи 13250 лева. Разходи 5750 лв. Отдѣлени отъ приходитъ за фондъ „Постройка читалищно здание“ 7500 лева. Устроени сказки 5. Библиотеката има 175 тома.

Български писатели.

Алеко Константиновъ

Единъ отъ добритъ български писатели. Роденъ е на 1 Януарий въ гр. Свищовъ 1863 год. Отдавна не е между живитъ. Алеко Константиновъ, който цѣль животъ се е борилъ противъ дребнавото партизанство въ нашия политически животъ, падна убитъ отъ наемни убийци на 11 Май 1897 год. на празника на българскитъ просвѣтителъ „Кирилъ и Методи“, отъ партизанска мѣст и злоба, когато е пжувалъ за гр. Пещера.

Неговитъ разкази и книги още дълго време ще се четатъ, защото сж пропити съ голѣмата любовъ, която той е ималъ къмъ своя народъ.

Най-хубавата му книга е „Бай Ганю“. Нѣма що-годе просвѣтенъ българинъ, който да не я е челъ 1—

2 — 3 или повече пжти. Преведена е на френски, чехски, сръбски и др. езици. Известна е сжщо книгата му „До Чикаго и назадъ“.

Въ своитъ книги и разкази той осмива нашитъ недослатци и въ много отъ тѣхъ ни кара да се смѣемъ презъ сълзи. Въ настоящия брой на вестника помѣстяме разказа му „Пазъ Боже слѣпо да прогледа“.

Пустинния корабъ—камила.

Камилата, която е до сега единственото животно, което служи за превозъ на пжтници и стоки презъ пустинитъ, и е наречена корабъ на пустинята, живѣе въ топлиитъ мѣста, които сж безплодни и лишени отъ растителностъ. Тя е най-вѣрния приятелъ на чергарскитъ племена, които населяватъ пустинитъ.

Семейството, къмъ което принадлежи това преживно животно, брѣи всичко три вида: истинска камилата, която има две гърбици, едногърбата камилата и ламата. И тритъ вида сж домашни животни и доставятъ на човѣка месо, млѣко и облѣкло.

Ние нѣма да разгледаме ламата, която живѣе въ високитъ равнини на южна Америка, отъ Перу до Огнена земя. Присѣтствието й въ тия страни, които сж отдалечени съ хиляди километра отъ мѣстата, гдето живѣятъ братовчедитъ й отъ Азия и Африка, ни напомня, че първоначалното отечество на това семейство ще да е Америка, гдето се е появила много преди появянето на човѣка върху земята.

Тукъ ще се занимаемъ само съ камилата, която живѣе въ Азия, като се почне отъ южния Сибиръ до срѣдата на Персия, т. е. Монголия, Китай, Индия, Туркестанъ.

Въ пустиня Гоби нѣкои изследователи сж срѣщали камилитъ въ диво състояние, но тия животни сж много диви и живи, та и до сега не сж могли изследователитъ да се снабдятъ съ нѣкои екземпляри.

Камилата съ две гърбици е отдавна опитомена. Въпреки напредѣка на автомобилъ, тѣ още сж единственитъ преносвачи на стоки между Китай и Европа.

Съ кервани отъ по стотици камилитъ се пренасятъ отъ Китай за Русия голѣми количества чай презъ пустиня Гоби до централната сибирска желѣзница. Сжщо съ кервани отъ камилитъ се пренася и ламукътъ, който се развжжда въ равнинитъ на централна Азия, къмъ пристанищата на Каспийско море. Безъ тия животни, които иматъ една пословична издржливостъ, богатствата на Азия биха останали неизползувани.

Камилата е благодатъ за монго-

леца, който я развжжда на голѣми стада. Отъ кожата се правятъ шапкитъ за живѣене; отъ космитъ й се тъкатъ платове; млѣкото й се употребява за правене сирене; изпражненията й се сушатъ и служатъ за гориво въ пустинята, която е лишена отъ растителностъ.

Едногърбата камилата е разпространена въ Индия, южна Персия, Сирия, Арабия и северна Африка. Тя се различава отъ двугърбата камилата, освенъ по гърбицата, още и по това, че е по-едра, цѣтѣ й е по-сѣгълъ и тѣлото й е почти голо.

И тая камала служи за товарно животно въ безводнитъ и горещи мѣста, а най-вече въ пустинитъ на Арабия и Сахара.

Едногърбата камилата, както родствената й двугърбата, се храни съ много малко нѣщо. Достатъчни й сж единъ два кривача сушени фурми на день, за да прекара така до осемъ седмици. При умѣренитъ горещини тя може да изтрае безъ вода до петнайсетъ дена и да пжтува презъ това време. При силни горещини презъ лѣтото тя изтрайва безъ вода до 10—12 дни.

Товарътъ, който може да носи една камилата, сж колебае отъ 120 до 150 килограма, споредъ възрастта и здравината й. Тя почва да старѣе къмъ двайсетъ и петата си година, но има камилитъ до 30 и 40 години, които могатъ да се употребяватъ още за работа.

Чрезъ подборъ арабитъ сж сполучили да завждятъ камилитъ, които сж бързи като конетъ. Тия камилитъ се употребяватъ за военни цели въ Африка, Арабия и Индия.

Камилитъ не могатъ да вирѣятъ въ влажни мѣста, защото нозетъ имъ се повреждатъ и тѣ ставатъ неспособни за работа. Сжщо мжчно прекарватъ и въ каменисти мѣста, защото имъ се развалятъ нозетъ.

Камилитъ, които сж приспособени да живѣятъ мѣста, гдето не се виждатъ волове и коне, сж станали неспособни прислужници на човѣка въ сухитъ мѣста.

Г. Черногорски у-лъ
с. Капуджи махле

За читалищния театъръ.

Известни сж мжчнотитъ на много читалищни дейци въ подбора на драми и пиеси за нашата селска сцена. Ето защо, за улеснение на тая културно-просвѣтна работа, налага се създаването на специаленъ отдѣлъ въ вестника, гдето да се показватъ известни сценки, драми, пиеси и др. въ кратки резюмета и се предлагатъ за изпълнение на скромната селска сцена:

Иванко, убиецътъ на Асена I, драма въ петъ действия отъ В. Друмевъ, Издание на Министерството на Народното Просвѣщение фондъ „Ив. Вазовъ“ 1928 год.

Това е първата художествена драма съ която нашия театъръ се поставя на една завидна висота отъ преди 50 години. Въпреки изминалия половинъ вѣкъ, отъ както е видѣло бѣлъ свѣтъ, това произведение не е изгубило нищо отъ стойността си. И днесъ, било на сцената, било като четиво драмата ви поразява съ своето богато съдържание, въ което тъй нагледно и живо сж изобразени всички конфликти, действия и борби изъ епохата на Асена I.

Появяването обаче на това произведение не е било току тъй лека работа, нито е било рожба на нѣколко мѣсеченъ трудъ. Презъ туй време (1870 г.) се пише въ предговора на драмата, Друмевъ усилено работѣлъ драмата си, четѣлъ своитъ монолози въ слухъ, поправялъ ги, правѣлъ движение и изобщо билъ въ силно възбудено състояние, което съединено и съ треската, която прекарпалъ тогава, доста безпокояло майка му. Тя не е могла да разбере отначало неговия творчески екстазъ, въодушевлението, което преживѣлъ нейния синъ—нѣщо което се е отразило и върху драмата въ много нейни лирични елементи—и се е дори безпокоила за неговия умъ.

Тая драма въпреки излишното време си остава единъ истински литературенъ и националенъ паметникъ, една голѣма художествена ценностъ въ нашата драматическа литература.

Въ тази си истинска българска форма, произведението на В. Друмевъ за дълго още, ще завладява българската сцена, отъ която не е слязло и до днесъ, като горещо се чете и играе и въ последната българска паланка.

Трѣбва да се просвѣтимъ

Когато четемъ за чуждитъ далечни намъ страни — като Австрия, Германия, Франция, Англия, Италия, Белгия, Швейцария, Дания, Холандия и за още по далечната Америка, ние се чудимъ на тѣхнитъ наредби, на тѣхния хубавъ животъ, тѣхнитъ добре наредени домакинства. Чудимъ се на голѣмитъ нѣи градове и села, фабрики, стопанства, добри заводи, уредени градини. Насъ не ни се вѣрва, че всички села сж съединени съ хубави шосета, съ телеграфи и телефони, всички улици послани съ камъкъ и отъ страни съ тротоари. Струва ни се невѣроятно, че всѣко

— Христо* и описваше напълно и нашироко живота си въ пансиона. Сетне почна да пише по кратки и по-сухи писма съ подписъ: „Вашъ синъ — Христофоръ“. Още по-сетне писмата захванаха да се явяватъ по-рѣдко и по-рѣдко. Най-после, обади се той когато постѣпа въ Института за Възточнитъ езици съ едно писъмце въ нѣколко реда, подписано: „Вашъ — Христо Бѣлокровски“ и следъ туй вече не чуа какво стана съ него... А ето какво стана: гурна се Христо съ главата надолу въ кипещото море на шумното гостоприемно общество и когато вълнитъ го изтласкавали на единъ брѣгъ, той се сѣти раздѣленъ съ цѣло море отъ своето минало. — Той тамъ повѣрва, че е аристократъ.

„Пазъ Боже слѣпо да прогледа!“ казва българската поговорка и много намѣсто го казва. Не отъ прогледали физически слѣпецъ се отарѣща българинътъ, а отъ слѣпеца-простакъ, издигнатъ отъ нищожеството, отъ тинята, благодарение на случайни обстоятелства, достигналъ, безъ разборъ на срѣдствата, до висота, която той омѣрсява съ своето присѣствие.

Господинъ Бѣлокровски свърши института. Консултътъ престарѣлъ вече, продължаваше да го поддържа до последния день на курса и сетне, като го снабди съ нужнитъ срѣд-

ства, препорѣча му да се завърне въ отечеството си. Бѣлокровски не послуша съвета и още нѣколко пжти поиска пари отъ своя благодетелъ, а когато последниятъ му заяви, че е готовъ да му помогне само подъ условие, че ще се завърне на родината си, нашиятъ дипломатъ му написа едно грубо писмо, въ което заявяваше, че прекржва съ него по-нататъшнитъ сношения. Консултътъ и тукъ не се обезкуражи, той дълго време е служилъ въ Възтокъ и е запознатъ съ грубостта и невѣзпитанието на възточнитъ хора и, за да изпълни дълга си докрай, той употребѣи влиянието си и изходатайства за Бѣлокровски мѣсто въ едно отъ агентствата въ Цариградъ.

Ходятъ българитъ търговци въ Цариградъ, овни продаватъ. Като се срѣщатъ съ тогозъ, съ оногозъ, отъ дума на дума научаватъ се, че въ еди-кое си консулато има единъ българинъ, Бѣлокровски барабаръ съ консула. Врѣщатъ се търговцитъ въ България, ходятъ по селата и сбиратъ овни, па тукъ приказка тамъ приказка и въ България се разчува, че въ еди-кое си консулато въ Цариградъ има българинъ, Бѣлокровски, барабаръ съ консула. Разчува се и въ дѣдо Петковото село. „Кой ще бжде този Бѣлокровски, барабаръ съ консула. Разчува се и дѣдо

Петковото село. „Кой ще бжде този Бѣлокровски? А бре селени, да не е на дѣда Петка Бѣлокрѣвичанина детето, бре?“ Питатъ дѣда Петка: „А бре дѣдо Петко, где е твоа синъ сега?“ — „Охъ не зная, дѣдовото, не зная; писа ми едно време, писа; па престана, за консултъ се учеше, ама живѣ ли е, умирялъ ли е не зная.“ — „Живѣ е; дѣдо Петко, живѣ е. Въ еди-кое си консулато въ Цариградъ билъ, барабаръ съ консула.“ „Истина ли бре, селени?“ — „Истина, дѣдо Петко!“

Продаде дѣдо Петко една нивица, взе нѣкоя пара, нарами торба съ хлѣбъ, хвана тоятата и „Сбогомъ, жено! — Прощавайте, селени!“ — „Сбогомъ, мжко!“ — На добъръ часъ, дѣдо Петко! — и замина за Цариградъ... Прегърбенъ отъ трудове и неволи, прегърбенъ отъ старини, крачи дѣдо Петко къмъ... Цариградъ!... Стига Габрово, заминава го, поема Балкана... Охъ, чедо! мило си чедо!... Превалява Св. Никола, минува Шипка, Казанлъкъ, Загора... Спира се, почива, похапва, поспива и пакъ закръчва... „Далечъ ли е, чичо, Цариградъ?“ пита дѣдо Петко работнитъ селени. „Далечъ е, дѣдо, далечъ е!“ — Ами за какво си се накаралъ чакъ до Цариградъ, дѣдо?“ „Синъ имамъ, дѣдовото, синъ, барабаръ съ консула

е тамъ въ консулатото!...“ Стига дѣдо Петко Едрене. Градъ голѣмъ, като плъзналъ она ти свѣтъ... да се замае главата на човѣка!... Вижда старецътъ една чешма, спира се, мокри си вкокаленитъ опинци, рѣси си студена вода на главата, поспѣва да почине малко на нѣошка около шадравана и пакъ закръчва напредъ. Питѣ, разпитва и християни, и турци накжде е Цариградския пжтъ и бърза да излезе вѣнъ отъ града и тамъ, на полето, да подкрепи съ сънъ старческитъ си сили. Сипнала-несипнала зора, става дѣдо Петко, попротѣгне се, поизпрашатъ вкоченитъ стави, нарами торбицата и пакъ повлачи подбититъ нозе... „Далечъ ли е, аго, Цариградъ!“ — „Далечъ е, дѣдо, далечъ е!“ — „Много мина, малко остана. Напѣрѣва бедниятъ старецъ последнитъ сили и пристѣпа... Минува още день, два, петъ дена, гледа странникътъ сегизъ-тогизъ желѣзницата изфузи край него и се изгуби въ мъглата... Ехъ, где да е дѣдо вжтре, до сега би видѣлъ чедото си, би му се на-радвалъ!... Ами сиромашъ е дѣдо, не може да плати за желѣзницата... Минуватъ още два дни... „Далечъ ли е, аго, Цариградъ?“ — Близо е, дѣдо, близо е, половинъ день пжтъ!“ „Да си живѣ, аго, за добра дума!“ — отговаря дѣдо Петко — и ободренъ отъ близостта, почва по-бодро

село има хубаво уредено училище, хубава църква, читалище, кооперация, община, а другаде и гимнастични салони. Чудимъ се, чудимъ се, па си казваме: „Блазе имъ на хората, иматъ управа, която се грижи за всички, и за градовете, и за селата, а нашата не смисля никакъ за насъ“. И почваме да обвиняваме, почваме да търсимъ грѣшките въ хората, а какво вършимъ ние, какви грѣшки правимъ за собствения си напредъкъ никакъ и не помисляме. Изобщо не търсимъ справедливо, къде се крие злото и отъ къде иде то.

Напредва оня народъ, който е просвѣтенъ, който е културно издигнатъ, а тъкмо това ни липсва на насъ. Нашиятъ селянинъ е невежъ, той е слабокултуренъ, което е най-големото зло за напредъка му. Щомъ неговото дете свърши IV отделение, той престава да се грижи за неговото просвѣщение. Децата пъкъ щомъ свършатъ IV отделение, зарѣзватъ всѣкакво четене и по-нататъшно просвѣщаване и не следъ дълго време забравятъ да четатъ, а особено да пишатъ. По този начинъ тѣ загубватъ умствено и оставатъ си съ това, което виждатъ отъ своитѣ бащи, безъ да знаятъ за напредъка на другитѣ страни.

Отъ друга страна интелигенцията и длъжностнитѣ лица, съ които селянитѣ иматъ работа сж ги оставили сами да се развиватъ, а тѣ само пишатъ отъ градовете разни статии въ списания и вестници, безъ да държатъ смѣтка, че селянинътъ почти никакъ не чете.

Цѣлата просвѣтителна работа въ селото се оставя само на учителя, който трѣбва да учи селянитѣ и на модерно скотовъдство, хигиена, лѣсовъдство, кооператизъмъ, модерно домакинство и всичко, нѣщо нито по силитѣ, нито по знанието на единъ само човѣкъ, при това не-специалистъ.

Тукъ се крие най-големата причина за невежеството на нашия селянинъ.

Селското население, което съставлява $\frac{3}{4}$ отъ цѣлия народъ, има нужда отъ просвѣтителни, а това не сж само учителитѣ. Единъ мой личенъ опитъ ми показва добре, че на селянина омръзва да слуша все единъ и сжщъ човѣкъ, колкото и хубаво да му говори той. На учителя трѣбва да се притекатъ на помощъ, както той на тѣхъ, агрономътъ съ своитѣ зимни беседи въ село, лѣте съ примѣри; инженера — по благоустройството; лѣкаря по хигиената, лѣсничеса съ своитѣ сказки отъ село на село. Съ примѣритѣ, които ще дадатъ, ще подтикнатъ, ще насърчатъ нашия селянинъ къмъ свѣтло бъдаще, като го заинтересу-

ватъ да чете съ помощта на учителя. Издигне ли се умствено трудолюбивиятъ нашъ селянинъ, той ще нареди своя животъ, а съ това и обществения животъ и нашата страна ще стане една отъ ония страни, къмъ които сега ние гледаме съ завистъ.

За примѣръ ще кажа, че въ нашето село има 315 души мъже отъ 20 години нагоре. Следъ три годишни наблюдения дошелъ съмъ до заключение, че само 5% не правятъ голѣми излишни разходи. Останалитѣ всички иматъ единъ по-малко, други повече, а трети извънредно много излишни разходи като: вино, ракия, тютюнъ, кафета и др. Значи 300 души въ нашето село правятъ тия излишни разходи, които средно струватъ: на 1 мъжъ за тютюнъ 5 л. дневно; на 1 мъжъ за спиртни пития 8 лева дневно; и за кафе и др. 2 л. дневно; значи за единъ мъжъ дневно излишни, непотрѣбни разходи 15 л., а за цѣла година $15 \times 365 = 5475$ л.; За 300 души въ една година пропиленъ пари = 1,642,500 л. безъ да имамъ предвидъ разходитѣ, които правятъ женитѣ имъ.

Вървамъ, всѣки ще признае, че тѣзи пари се харчатъ не само безъ полза, но отгоре на това и съ вреда. Ако нашитѣ селяни бѣха тѣй разумни, да се въздържатъ отъ тия разходи и да дѣхатъ тия пари въ една обща работа, за селскитѣ си нужди, или ги събираха за една година, тѣ можеха да направятъ съ тѣхъ:

1 уч-ще, което ще струва	800,000 л.
Постилане улицитѣ	300,000 л.
Едно читалище	400,000 л.
и една кооперация	142,500 л.
Или всичко	1,642,500 л.

Следователно отъ това разумно въздържане, нашето село още първата година ще има построени: хубаво, годно и хигиенично училище, читалище и кооперация, а за десетъ години, сумата, която ще се набере 16,425,000 лева, съ този капиталъ, нека всѣки разбере, какво би се направило за нашето малко село. Естествено тукъ вече лѣтно време добитѣка нѣма да реве безъ вода, селянитѣ нѣма да газятъ калъ, ношно време нѣма да се спъватъ изъ улицитѣ, а ношътъ ще стане денъ, както въ голѣмитѣ градове и селата въ напредналитѣ страни. Тѣзи средства, съ които ние можемъ да направимъ чудеса за уредбата на нашитѣ села, ние ги прѣскаме и губимъ, за да убиваме себе си.

Време е вече, драги селяни, да започнете да четете, да се просвѣщавате, а време е сжщо г-да отъ градовете, които работите въ канцеларитѣ си, да излѣзете изъ селата и вземете вашия дѣлъ всредъ бахъ-хаиръ-олсунъ! — Аллахъ-разжолсунъ! — отговарятъ старцитѣ и сторватъ мѣсто за нашия пжтникъ. Отъ дума на дума разприказватъ се, разпитуватъ го отъ къде е; защо е дошелъ. Дѣдо Петко имъ разправя, че е дошълъ при сина си, който е барабаръ съ консули, въ еди-кое си консулато. Турцитѣ го похваляватъ, че е отхранилъ такъвождо чедо и му поръчаватъ кафе. Изпива дѣдо кафето, изпуща лула тютюнъ, даватъ му турцитѣ едно момче да го заведе чакъ до консулатото...

Дѣдо Петко влѣзе въ консулатото. Гавазинътъ го погледна отвисоко, но сетне се смекчи, като му каза старецътъ, че е баща на Бѣлокровски. — Той спи още, дѣдо, ще почакашъ единъ часъ — каза му гавазинътъ, българинътъ, и го въведе въ станицата на портиерина, гдето го гостиха съ чай.

— Ами защо спи още, нали съмна отдавна? Да не е нѣщо боленъ? — пита съ стегнато сърце старецътъ. — Не е боленъ, дѣдо здравъ е. Тѣ така спятъ голѣмцитѣ — отговаря гавазинътъ.

— Ами че той голѣмецъ ли е? — пита дѣдо Петко и сърцето му трепери отъ радостъ, чая се разлива отъ радостъ и попарва ржката на дѣдо, но той не свѣща.

— Голѣмецъ е, дѣдо, голѣмецъ е.

селянитѣ, който дѣлъ споредъ вашата професия се пада повече вамъ отколкото на учителитѣ, които бждете увѣрени, всѣкога ще Ви подкрепятъ, за да видимъ богата нашата страна.

с. Печелниъ, 19 III 1929 г.

учителъ: Д. Митевъ

Състоянието на пролѣтнитѣ посѣви

Питане до министритѣ.

Споредъ една анкета въ южна България, пролѣтнитѣ посѣви били доста пострадали и особено ечимитѣ, които трѣбвало да се възстановятъ напълно.

Въ връзка съ това, отправено е въ Народното събрание питане до м-ръ председателя г-нъ Ляпчевъ и министра на земледѣлието г-нъ Д. Христовъ. Не смѣта ли правителството да приложи закона за пострадалитѣ области отъ природни стихии и други бедствия, като на беднитѣ се отпуснатъ семена и кредити отъ Българската Землед. Банка.

Получени суми за в. „НАРОДНА ПРОСВѢТА“

1. Отъ читалището въ с. Сарждъръ за 8 абонам. (отъ които 1 за читалището)	180 л.
2. „ „ „ с. Печели за 42 абонам. „ 1	860 л.
3. „ „ „ с. Яйла за 20 екз. отъ 1 брой и за 3 абонамента	100 л.
4. „ „ „ с. Индже-кьой за 20 екз. отъ 1 брой	40 л.
5. „ „ „ с. Добриня за 10 екз. отъ 1 брой	20 л.
6. „ „ „ с. Караджа-отъ за 20 екз. отъ 1 брой	40 л.
7. „ „ „ с. Бейлий за 20 екз. отъ 1 брой	40 л.
8. „ „ „ с. Сарж-гьоль за 20 екз. отъ 1 брой	40 л.
9. „ „ „ г. Добри Тодоровъ — Провадия за 30 екз. отъ 1 брой и за 1 абонаментъ	80 л.
10. „ „ „ читалището въ с. Петре за 10 екз. отъ 1 брой	20 л.
11. „ „ „ с. Чатна за 20 екз. отъ 1 брой и за 9 абонамента (отъ които единия за читалището)	220 л.
12. „ „ „ с. Белево за 44 екз. отъ 1 брой и за 8 абонамента (отъ които единия за читалището)	286 л.
13. „ „ „ с. Авренъ за 38 екз. отъ 1 брой и за 2 абонамента (отъ които единия за читалището)	136 л.
14. „ „ „ с. Сандѣкчий за 10 екз. отъ 1 брой, 15 екз. отъ II брой и за 3 абонамента (отъ които единия за читалището)	130 л.
15. „ „ „ с. Кая-ардж за 10 екз. отъ 1 брой	20 л.
16. „ „ „ с. Аджемеръ за 50 екз. отъ 1 брой	100 л.
17. „ „ „ с. Долень-Чифликъ за 40 екз. отъ 1 брой	80 л.
18. „ „ „ с. Татаръ-макле за 20 екз. отъ 1 брой и за 1 абонаментъ	60 л.
19. „ „ „ с. Приселци за 20 абонамента	400 л.
20. „ „ „ Сава Костовъ отъ с. Асѣль-Бейлий за 1 абонаментъ	20 л.
21. „ „ „ Ив. Филовъ отъ с. Алтарзакъ за 1 абонаментъ	20 л.
22. „ „ „ читалището въ с. Паша-кьой за 16 абонамента	320 л.
23. „ „ „ с. Гюнь-Алжж за 10 абонамента	200 л.
24. „ „ „ с. Джаферъ за 6 абонамента	120 л.
25. „ „ „ с. Копусчий за 11 абонамента отъ които по единъ за читалището и кооперацията	260 л.
26. „ „ „ с. Бояна за 10 абонамента (отъ които 1 за читалището)	215 л.
27. „ „ „ г. Османъ Мустафовъ отъ с. Петре за 1 абонаментъ	20 л.
28. „ „ „ читалището въ с. Суджасъ-кьой за 19 екз. отъ 1 брой и за 1 абонаментъ за читалището	78 л.
29. „ „ „ с. Сарж-гьоль за 10 екз. отъ 1 брой и 40 екз. отъ II бр.	100 л.
30. „ „ „ с. Градинарово	412 л.
31. „ „ „ с. Девня за 20 екз. отъ 1 брой и 20 екз. отъ II брой	80 л.
32. „ „ „ с. Каръ-ягдж за 20 екз. отъ I и II бр.	40 л.
33. „ „ „ с. Суджасъ-кьой за 20 екз. отъ I и II бр.	40 л.
34. „ „ „ с. Кая ардж за 10 екз. отъ II бр.	20 л.
Всичко 5597 л.	

(Всички читалища да побѣрзатъ и се издѣлжватъ въ непродължително време)

НАША ПОЩА.

Съобщава се на Народнитѣ читалища:

1) Редовната годишна сбирка ще бжде насрочена презъ м. Май. Точната дата ще се съобщи допълнително.

2) Разпращатъ се квитанции на тѣзи читалища, които сж платили абонамента си. Другитѣ получени суми за вестника сж отбелѣзани по-долу на настоящата страница.

3. Изпращатъ се едновременно съ настоящия брой на вестника на всички читалища по 2 екземпляра отъ статистически сведения, които тѣ трѣбва да попълнятъ и повърнатъ следъ това на Варненския Читалищенъ Комитетъ най-късно до 15 Май н. г. Преписъ отъ сжщитѣ сведения читалищата да снематъ за себе си.

4. Сумитѣ събирани срещу вестника да се изпращатъ своевременно, за да може да излиза по редовно.

5. Тѣзи читалища, които не сж изплатили членския си вносъ къмъ съюза за настоящата година, поканватъ се да сторятъ това въ непродължително време.

да крачи и замръква предъ самия градъ. Уморенъ е дѣдо Петко, но хваща ли го сънъ?... Задрѣме малко и ето, чедото, изпъкне предъ очитѣ му, такъвожи, какъто си го знае на портрета, съ жълти копчета, па се спусне да го прегърне и... срѣсне се дѣдо, пробужда се. Пакъ задрѣме, и ето чедото му, Христо, по ризичка, зацапанничко, и на кѣлчищената риза жълти копчета... и тѣзи копчета свѣтятъ, блѣскаятъ... смѣятъ се, всичкитѣ копчета се смѣятъ... не, не се смѣятъ, ами дрънчатъ, дрънчатъ като звънци... много, много звънци... облаци прахъ... и въ праха звънци, звънци... и дѣдо тича подиръ звънци, тичатъ следъ него и селенитѣ и викатъ хейй, бейй... тича дѣдо, и хж да стигне звънци, спѣва се въ една купчина жълти копчета, копчетата се прѣскаятъ и почватъ да дрънкатъ и се смѣятъ... Стрѣсва се дѣдо Петко, събужда се, зора еда-едва се сипва, а около него по полето цѣло стадо овни, дрънчатъ съ звънци и блѣвятъ. Става старецътъ, нарами торбича, прекръсти се и следъ малко потъна въ спешитѣ още улици на грамадния градъ. Виде той едно кафене отворено, слугата по чехли полива съ ибрикъ и подмита предъ вратата, между кьошка, на който бѣха насаждали вече нѣкои ранобудни старци-турци. Отби се и дѣдо Петко: „Са-

бахъ-хаиръ-олсунъ!“ — Аллахъ-разжолсунъ!“ — отговарятъ старцитѣ и сторватъ мѣсто за нашия пжтникъ. Отъ дума на дума разприказватъ се, разпитуватъ го отъ къде е; защо е дошелъ. Дѣдо Петко имъ разправя, че е дошълъ при сина си, който е барабаръ съ консули, въ еди-кое си консулато. Турцитѣ го похваляватъ, че е отхранилъ такъвождо чедо и му поръчаватъ кафе. Изпива дѣдо кафето, изпуща лула тютюнъ, даватъ му турцитѣ едно момче да го заведе чакъ до консулатото...

Дѣдо Петко влѣзе въ консулатото. Гавазинътъ го погледна отвисоко, но сетне се смекчи, като му каза старецътъ, че е баща на Бѣлокровски. — Той спи още, дѣдо, ще почакашъ единъ часъ — каза му гавазинътъ, българинътъ, и го въведе въ станицата на портиерина, гдето го гостиха съ чай.

— Ами защо спи още, нали съмна отдавна? Да не е нѣщо боленъ? — пита съ стегнато сърце старецътъ. — Не е боленъ, дѣдо здравъ е. Тѣ така спятъ голѣмцитѣ — отговаря гавазинътъ.

— Ами че той голѣмецъ ли е? — пита дѣдо Петко и сърцето му трепери отъ радостъ, чая се разлива отъ радостъ и попарва ржката на дѣдо, но той не свѣща.

— Голѣмецъ е, дѣдо, голѣмецъ е.

Блазе ти, че имашъ такъвъ синъ. — Голѣмецъ а? Хе, хе, хе! — сърцето на дѣдо Петко ще изхвъркне. — Ами той не ви ли е говорилъ нѣщо за мене... а?...

— Не ни е говорилъ, дѣдо, той съ насъ много-много не приказва. Все съ консулитѣ има работа.

— Тѣй а? Съ консулитѣ? Хе, хе, хе!... Ами съ пашата приказва ли? пита старецътъ, като се наслаждава предварително отъ отговора.

— Кой ти гледа пашитѣ, той съ везиря приказва.

— Съ везиря!... Па има си хасъ да речешъ че и съ Султана приказва? — пуца предварително блажениятъ старецъ.

— Разбира се, че и съ Султана.

— И съ Султ... — сълзитѣ задавиха стареца: не можатъ да понесатъ толкова щастие и рука неудържимъ потокъ отъ радости, блаженни сълзи...

Заънецътъ възвести пробуждането на голѣмца. Следъ половина часъ, когато слугата му внесе чай, гавазинътъ, последванъ отъ дѣдо Петка, почна да възлиза по стълбитѣ, като кроеше въ главата си планъ, какъ да устрои срещата, за да излѣзе по-ефикасенъ сюрпризъ... и реши да почука на вратата и да влезе бащата безъ предварителенъ докладъ. И наистина, почука, отвори вратата и бутна дѣдо Петка въ стаята...

— Баща Ви, Ваше Високочество родие! — извика тържествено гавазинътъ. Синътъ остана като гръмнатъ, изгърва чашата съ чая и... колебанието му трая само една секунда... Той скочи отъ стола си и като изгледа съ най-големо презрение баща си, изрева:

— Какъ!? Какъ ти смѣешъ да ми въ кабинета такава...

— Христо!... чедо!... изтръгна отъ гърдитѣ си дѣдо Петко.

— Изведи го! крѣсна синътъ съ разтреперанъ гласъ и като грабна отъ масата една шепя пари, подаде ги грубо на гавазина, и му израмка съ сгиснати зъби: нѣ, дай му тѣзи пари, па да се махне отъ тука, чу ли?... — Слушамъ, ваше високочество родие!...

И негово високочество родие Христофоръ Петровичъ Бѣлокровски затръшна ядосано вратата.

Алеко Костантиновъ.

Печатница и Хромолитография

„Просвѣщение“

на П. Зонгиневъ — Варна.

Поръчка № 165.

Четете и разпространявайте
В. „Народна Просвѣта“!